

DE HEER IS MIJN HERDER

Enige tijd geleden zat ik 's avonds naar een samenvatting van een voetbalwedstrijd op de BBC te kijken. Door het coronavirus was het een wedstrijd zonder publiek. Onder in beeld de voetballers en boven in beeld uitgespreid op een tribune een groot en lang spandoek met de woorden: 'The Lord is my Shepherd' (de Heer is mijn Herder). Psalm 23. Ik ken die psalm van

buiten want tijdens de Avondwakes die ik heb gehouden, hebben we deze psalm talloze malen gebeden of gezongen. Ook met het Andreaskoor tijdens uitvaartplechtigheden. Bij nader inzien was het toch niet helemaal vreemd dat in het stadion van West Bromwich Albion tijdens de corona-uitbraak dit spandoek werd uitgerold. Want waar gaat Psalm 23 over?

Al meer dan 2500 jaar is het een van de meest geliefde psalm die veel mensen troost heeft gegeven bij verlies en tegenslag. Het gaat over bescherming, zorg en vertrouwen, zelfs bij een tocht door een dal van diepe duisternis. De oorspronkelijke Hebreeuwse versie is in vele talen vertaald, berijmd en onberijmd. In de Andreaskerk gebruiken we de schitterende vertaling van Gerhardt en Van der Zeyde (GvL 23^l, Liedboek 23^e).

Het gedicht handelt over twee personen: de ik-figuur, de dichter zelf, en God de Heer (JHWH) over wie en tot wie gesproken wordt. In het eerste deel van het gedicht wordt gebruik gemaakt van de beeldspraak van God als Herder, in het tweede deel van God als gastheer. Het beeld van de herder van wie men hulp en leiding verwacht, komt in het Oude Testament veelvuldig voor. Psalm 23 wordt toegeschreven aan koning David. Geen wonder dat hij hier het beeld van de herder gebruikt, want in zijn jeugd hoedde hij zelf de schapen van zijn vader en wist van binnenuit wat het betekende om een goede herder te zijn. Een goede herder zorgt en leeft voor zijn schapen. Hij leidt en voedt ze en hij noemt ze bij naam. De schapen herkennen zijn stem. Hij zoekt de allerbeste weidegronden met het groenste gras en het helderste water op. Een afgedwaald schaap haalt hij terug om het te beschermen tegen gevaar van buiten. Het gaat in het gedicht niet om zo maar een schaapherder. Nee, het gaat over *mijn* herder! Over een persoonlijke en intieme relatie met God. De woorden 'Ik', 'Mij', en 'Mijn' vallen hier samen. Als God de Heer mijn redder is heb je alles wat nodig is. Hij vergeet mij niet en laat me niet los. Het gaat vooral om de regel 'al moest ik gaan door het dal van de schaduw des doods, kwaad zou ik niet vrezem'. Ik ben niet alleen, Hij is bij mij. Ik hoef geen onheil te vrezem. Zelfs niet als het water tot mijn lippen staat of met de dood voor ogen.

God is niet alleen mijn herder, Hij is ook mijn gastheer. Hij nodigt mij uit aan zijn tafel. Hier heeft het kwaad, wie of wat dat ook mag zijn, geen vat meer op mij. God gunt alle mensen dat het goed met ons gaat. Begeleid en beschermd volgen we onze levensweg die steeds

weer zal leiden naar het huis van de Heer, tot in lengte van dagen. Je bent gelukkig als de Heer je herder is.

Op de achtergrond van Psalm 23 zijn gedachten te vinden over de uittocht uit de slavernij van Egypte en de doortocht door de woestijn. Het joodse volk wordt door Mozes (van huis uit ook een schaapherder) geleid door allerlei gevaren en beproevingen heen naar het beloofde land. Ook gedachten over de uittocht uit de Babylonische gevangenschap spelen hierbij mee.

Ook in het Nieuwe Testament komt het beeld van de goede herder voor, nu toegepast op Jezus. Hoofdstuk 10 uit Johannes is hieraan gewijd: 'Ik ben de goede herder. Een goede herder geeft zijn leven voor zijn schapen. ...Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen mij'. Ook Hij staat naast ons als we moeten gaan 'door het dal van de schaduw des doods'. Ook in het coronatijdperk van 'rouw, verlies, verdriet, eenzaamheid wanneer men een geliefde heeft verloren, of een baan of bedrijf (Rutte, 14 dec. 2020).

SV

De Heer is mijn herder, mij zal niets ontbreken.
Hij wijst mij te liggen in grazige weiden,
Hij voert mij naar wateren der rust.
Hij behoedt mijn ziel voor verdwalen.

Hij leidt mij in sporen van waarheid
getrouw aan zijn naam.
Moest ik gaan door het dal van de schaduw des doods,
kwaad zou ik niet vrezen.
Want naast mij gaat Gij,
uw stok en uw staf zij doen mij getroost zijn.

Een tafel richt Gij mij aan
in het aangezicht van mijn belagers
en zalft met olie mijn hoofd.
Mijn beker vloeit over.

Zo zijn dan geluk en genade om mijn schreden
al de dagen mijns levens.
Verblijven mag ik in het huis van de Heer
tot in lengte van dagen.